Aanvulling tussen-participatiejournaal Hanza fase 1. gebiedsvisie Vechtrand

Perspectief vanuit Kuyerhuislaan-West

Beknopte samenvatting en integrale bijdrage

Deze bijdrage geeft het perspectief weer dat vanuit de vertegenwoordiging van Kuyerhuislaan-West[1] gedurende fase 1 van het participatieproces is ingebracht en vormt tevens onze reactie op de voorliggende tussenrapportage van het participatiejournaal.

Voor de leesbaarheid is hieronder eerst een beknopte samenvatting opgenomen. Aansluitend volgt onze volledige integrale bijdrage.

De beknopte samenvatting dient uitsluitend ter leesbaarheid. De daaropvolgende uitgebreide versie vormt onze integrale en maatgevende bijdrage. Ons verzoek is deze uitgebreide bijdrage integraal en ongewijzigd als perspectief vanuit Kuyerhuislaan-West aan het participatiejournaal toe te voegen.

Onze inzet is daarbij steeds geweest om niet alleen zorgen en aandachtspunten in te brengen, maar ook actief en constructief mee te denken over hoe bestaande gebiedskwaliteiten kunnen worden behouden en versterkt en hoe het participatieproces zorgvuldig kan worden ingericht.

Beknopte samenvatting

1. Onze uitgangspositie

Wij erkennen dat de gemeente in 2024–2025 een uitgebreid stadsbreed participatieproces heeft georganiseerd rond het Ruimtelijk Toekomstperspectief en de Omgevingsvisie. Vanuit Kuyerhuislaan-West herkennen wij echter niet dat bewoners die door de later aangewezen ontwikkellocatie rechtstreeks kunnen worden geraakt, in die fase als daadwerkelijk belanghebbenden gericht zijn geïdentificeerd, actief bereikt en vroegtijdig betrokken.

Voor verschillende bewoners werd de concrete betekenis van de ontwikkeling voor hun eigen woon- en leefomgeving pas duidelijk rond de vestiging van het gemeentelijk voorkeursrecht. Ook de inhoudelijke totstandkoming van de locatiekeuze is voor ons onvoldoende navolgbaar. Uit het RTP en de ontwerp-Omgevingsvisie kunnen wij niet eenduidig reconstrueren op basis van welke criteria, onderzoeken en afwegingen juist dit gebied als grootschalige woningbouwlocatie in beeld is gekomen, hoe bestaande gebiedskwaliteiten en het bestaande ruimtelijke beleid daarbij zijn gewogen en hoe deze locatie zich verhoudt tot mogelijke alternatieven elders binnen Zwolle.

Dat is niet alleen van historische betekenis. De keuze voor woningbouw binnen Vechtpoort 1 en de bandbreedte van 1.500–3.000 woningen worden in het huidige proces als beleidsmatig vertrekpunt gehanteerd en liggen daarmee in belangrijke mate buiten de huidige beïnvloedingsruimte. Deze voorgeschiedenis verklaart mede waarom wij veel waarde hechten aan transparantie over wat wel en niet vaststaat, daadwerkelijke beïnvloedingsruimte en een navolgbare afweging van belangen en bestaande gebiedswaarden.

2. Onze deelname aan fase 1

Vanuit Kuyerhuislaan-West is gedurende fase 1 constructief aan het proces deelgenomen. De verstandhouding met de betrokken medewerkers van de gemeente is over het algemeen goed tot zeer goed geweest en wij herkennen dat onze inbreng op verschillende punten serieus is genomen en tot aanpassingen heeft geleid.

Inmiddels is een herkenbare en groeiende achterban van direct betrokken bewoners ontstaan, waarbinnen zich tevens een kerngroep van actief betrokken bewoners ontwikkelt. Vanuit deze vertegenwoordiging wordt informatie gedeeld, vindt afstemming plaats en wordt actief meegedacht over het gebied en het participatieproces.

Een belangrijk participatiemoment was het door ons geïnitieerde keukentafelgesprek. Daarin hebben wij onze beleving van de voorgeschiedenis en onze belangrijkste gebiedswaarden besproken, zorgen over de ontsluiting ingebracht en een eigen eerste denkrichting voor het gebied laten zien. Ook hebben wij voorgesteld dergelijke gesprekken per deelgebied te voeren om waarden, lokale kennis, belangen, zorgen en verwachtingen vroegtijdig en herkenbaar op te halen.

Wij hebben dit als een prettig en open gesprek ervaren. De inhoudelijke opbrengst daarvan herkennen wij echter niet afzonderlijk terug in de tussenrapportage. Dit illustreert voor ons een breder aandachtspunt: participatie gaat niet alleen over het ophalen van inbreng, maar ook over het herkenbaar vastleggen, terugkoppelen en zichtbaar maken hoe deze inbreng in het vervolgproces wordt betrokken.

3. Het gebied zelf als vertrekpunt

Onze centrale inhoudelijke boodschap is vanaf het begin geweest:

“Wij kijken niet als eerste naar wat er aan dit gebied kan worden toegevoegd, maar naar wat dit gebied al is.”

Voor ons deelgebied gaat het daarbij om de samenhang tussen natuur en ecologie, water en groen-blauwe structuren, landschap, cultuurhistorie, recreatieve waarden en de bestaande woon- en leefomgeving. De hoofdgroenstructuur, de Groene Vinger en het Parklandschap Herfte-Wijthmen nemen daarin voor ons een bijzondere positie in.

Deze boodschap hebben wij ook ingebracht in de op verzoek van de gemeente gegeven pitch tijdens de werkgroepbijeenkomst van 6 juli. Daarbij hebben wij als prioriteit meegegeven dat bestaande gebiedswaarden en lokale kennis vanaf de analysefase zichtbaar en herkenbaar moeten doorwerken in varianten en uiteindelijk in keuzes.

Voor ons betekent dit ook dat het omvangrijke plangebied niet als één homogeen gebied kan worden beschouwd. De verschillende deelgebieden kennen ieder hun eigen ontstaansgeschiedenis, landschappelijke structuur, natuurwaarden, functies, bewoners en belangen.

4. Deelgebiedgerichte analyse

Het belang van een deelgebiedgerichte benadering hebben wij ook expliciet ingebracht bij de selectie van het ontwerpbureau. In het opgestelde advies; **Advies werkgroep omgeving Vechtrand - selectie landschapsarchitectenbureau**, van 21 juni is de voorkeur voor Flux nadrukkelijk gekoppeld aan de door Flux voorgestelde deelgebiedsessies, met het advies deze reeds in de analysefase uit te voeren.

Deze sessies kunnen naar onze mening een belangrijke rol spelen bij het ophalen en waarderen van gebiedswaarden en lokale kennis, het identificeren van belangen en het zichtbaar maken van verschillen tussen deelgebieden. Minstens zo belangrijk is dat vervolgens herkenbaar blijft hoe deze opbrengsten doorwerken in varianten en keuzes.

Flux is inmiddels gestart met de analyse. Voor ons is echter nog niet duidelijk of en op welke wijze de voorgestelde deelgebiedsessies daadwerkelijk onderdeel zijn geworden van de opdracht aan Flux, hoe deze worden ingericht en wanneer zij plaatsvinden. Dit beschouwen wij bij de overgang naar de analysefase als een belangrijk openstaand punt.

5. Afronding Hanza! fase 1

Vanuit ons perspectief staan bij de overgang naar de volgende fase nog verschillende inhoudelijke en procesmatige punten open. Het gaat onder meer om de integrale planning, de wijze waarop wordt vastgesteld dat de kennisbasis voldoende compleet is, de borging en waardering van gebiedswaarden en participatieopbrengsten, herkenbare ijk-/herijkingsmomenten, de verdere procesinrichting en de onafhankelijke procesbegeleiding.

Ook de status van het participatieplan is voor ons nog niet volledig helder. Tegelijkertijd is met de start van Flux de analyse feitelijk al in gang gezet. Daardoor lopen de afronding van fase 1 en activiteiten behorend bij de volgende fase in de praktijk deels naast en door elkaar heen.

Wij zien deze faseovergang daarom niet zozeer als een moment waarop nu een ‘Go’ of ‘No-Go’ moet worden uitgesproken. Voor ons is vooral van belang dat gezamenlijk en navolgbaar wordt vastgesteld wat uit fase 1 daadwerkelijk is afgerond, welke punten nog openstaan en hoe deze in het vervolg worden geborgd.

Tegen die achtergrond is voor ons op dit moment onvoldoende navolgbaar op basis waarvan in de tussenrapportage wordt gesproken over de afronding van Hanza! fase 1 en het participatieplan daarmee als definitief kan worden beschouwd.

6. Onze positie bij het vervolg

Vanuit Kuyerhuislaan-West kijken wij met een gemengd beeld terug op fase 1. Er is constructief overleg geweest, er is ruimte geweest om onderwerpen in te brengen en verschillende onderdelen van onze inbreng zijn serieus opgepakt.

Tegelijkertijd hebben wij een terugkerende spanning ervaren tussen enerzijds de ambitie van zorgvuldige participatie en anderzijds de voortgang van het gemeentelijke project- en besluitvormingsproces. Ons vertrouwen in het proces is daarmee niet afwezig, maar wel kwetsbaar en mede afhankelijk van transparantie, voldoende tijd voor voorbereiding en achterbanraadpleging, navolgbare verwerking van inbreng en herkenbare proces- en beslismomenten.

Wij willen constructief aan het vervolg blijven deelnemen. Juist daarom vinden wij het belangrijk dat niet alleen onze inhoudelijke inbreng, maar ook onze ervaringen met fase 1 herkenbaar en navolgbaar worden vastgelegd.

Deze samenvatting vervangt nadrukkelijk niet de hierna opgenomen uitgebreide bijdrage. De uitgebreide versie vormt het volledige en maatgevende perspectief vanuit Kuyerhuislaan-West. Wij verzoeken de gemeente deze integraal en ongewijzigd aan de tussenrapportage van het participatiejournaal toe te voegen.

De bredere reflectie vanuit Kuyerhuislaan-West op het verloop van het participatieproces, de procesinrichting en de borging van de daarin afgesproken uitgangspunten wordt separaat uitgewerkt en aan de gemeente toegezonden.

VOLLEDIGE INTEGRALE BIJDRAGE MAATGEVEND

De onderstaande uitgebreide versie vormt de volledige bijdrage vanuit Kuyerhuislaan-West. De voorafgaande beknopte samenvatting dient uitsluitend ter leesbaarheid.

Aanvulling tussenrapportage participatiejournaal Hanza! fase 1

Perspectief vanuit Kuyerhuislaan-West

Status en doel van deze aanvulling

Deze aanvulling geeft het perspectief weer dat vanuit de vertegenwoordiging van Kuyerhuislaan-West[1] gedurende fase 1 van het participatieproces is ingebracht en vormt tevens onze reactie op de voorliggende tussenrapportage van het participatiejournaal.

Het betreft nadrukkelijk geen poging om één gezamenlijk bewonersperspectief voor het gehele gebied of de gehele werkgroep te formuleren. De werkgroep bestaat uit verschillende deelgebieden, vertegenwoordigers, organisaties en belangen, die het proces ieder vanuit hun eigen positie en achtergrond kunnen ervaren.

Juist daarom achten wij het van belang dat verschillende perspectieven herkenbaar en navolgbaar naast elkaar kunnen bestaan. Deze aanvulling is vanuit die gedachte opgesteld en is bedoeld om integraal en ongewijzigd als perspectief vanuit Kuyerhuislaan-West aan de tussenrapportage van het participatiejournaal te worden toegevoegd.

Onze inzet is daarbij steeds geweest om niet alleen zorgen en aandachtspunten in te brengen, maar ook actief mee te denken over hoe bestaande gebiedskwaliteiten kunnen worden behouden en versterkt en hoe het participatieproces zorgvuldig kan worden ingericht.

Met deze aanvulling willen wij tegelijkertijd voorkomen dat de indruk ontstaat dat daarmee ook de tussenrapportage als geheel, de daarin beschreven afronding van Hanza! fase 1 en het participatieplan als definitief worden onderschreven. Vanuit ons perspectief is op dit moment onvoldoende navolgbaar op basis waarvan fase 1 als afgerond kan worden beschouwd en het participatieplan daarmee als definitief kan worden vastgesteld.

Daarbij staan verschillende inhoudelijke en procesmatige punten nog open. Ook de bewonersvertegenwoordiging is nog in ontwikkeling. Vanuit Kuyerhuislaan-West is inmiddels een herkenbare en groeiende achterban van direct betrokken bewoners ontstaan, waarmee informatie wordt gedeeld en afstemming plaatsvindt. Binnen deze achterban ontwikkelt zich tevens een kerngroep van actief betrokken bewoners die meedenkt over het gebied en het participatieproces. Die achterban verbreedt zich naarmate het proces vordert en meer bewoners betrokken raken.

Tegelijkertijd ontbreekt een duidelijke geografische afbakening van de door de gemeente geïntroduceerde clusters. Daardoor is niet eenduidig waar de verschillende bewonersvertegenwoordigingen in elkaar overgaan en welke bewoners tot welke achterban worden

[1] De aanduiding ‘Kuyerhuislaan-West’ is door de gemeente geïntroduceerd en wordt in deze bijdrage uit herkenbaarheid aangehouden. Voor zover ons bekend is hieraan geen formele geografische afbakening van woningen en/of percelen gekoppeld. De bewonersvertegenwoordiging is gedurende het proces organisch ontstaan en richt zich in de praktijk met name op bewoners in en rond de Kuyerhuislaan, Gooseveldweg en het Kiekeboslaantje. De aanduiding moet daarom niet worden gelezen als een exact begrensd deelgebied of als vertegenwoordiging van iedere bewoner binnen een vastgestelde contour.

gerekend.
Daarnaast lopen binnen de werkgroep nog wezenlijke gesprekken over de procesinrichting en onafhankelijke procesbegeleiding, waaraan inmiddels vervolg wordt gegeven. Tegelijkertijd is met de start van Flux de analyse feitelijk al in gang gezet.

Daarmee ontstaat vanuit ons perspectief een situatie waarin afronding van fase 1 en activiteiten behorend bij de volgende fase deels naast en door elkaar heen lopen. Juist daarom zien wij deze faseovergang niet zozeer als een vraag om nu een ‘Go’ of ‘No-Go’ uit te spreken, maar als een belangrijk moment om gezamenlijk en navolgbaar vast te stellen wat uit fase 1 daadwerkelijk is afgerond, welke punten nog openstaan, hoe de verschillende achterbannen daarbij worden betrokken en op welke wijze openstaande punten in het vervolg worden geborgd. Juist die transparantie kan bijdragen aan vertrouwen in en een zorgvuldige voortzetting van het proces.

De bredere reflectie vanuit Kuyerhuislaan-West op het verloop van het participatieproces en de borging van de daarin afgesproken uitgangspunten wordt separaat uitgewerkt en als aanvullende bijdrage aan de gemeente toegezonden.

1. Voorgeschiedenis en uitgangspositie

De in hoofdstuk 2 van de tussenrapportage beschreven voorgeschiedenis over de participatie in 2024–2025 wordt vanuit Kuyerhuislaan-West slechts ten dele herkend.

Wij erkennen dat de gemeente in deze periode een uitgebreid stadsbreed participatieproces heeft georganiseerd rond het Ruimtelijk Toekomstperspectief en de Omgevingsvisie. Uit het participatiejournaal van het RTP blijkt onder meer dat inwoners via enquêtes, Reizende Woonkamers en andere activiteiten zijn betrokken en dat stakeholders deelnamen aan vijf werkateliers.

Vanuit ons perspectief is echter een andere vraag minstens zo belangrijk: op welke wijze zijn in deze fase de daadwerkelijk rechtstreeks belanghebbende bewoners rond de later aangewezen ontwikkellocatie geïdentificeerd, actief bereikt en vroegtijdig betrokken?

Dit is mede relevant vanuit de Hanza!-aanpak van de gemeente. Daarin wordt benoemd dat de daadwerkelijk belanghebbenden binnen een participatieproces een belangrijke plek innemen en dat bij een initiatief met mogelijke negatieve impact op de omgeving extra waarde aan hun inbreng wordt gehecht.

Dit is temeer relevant omdat uit de verslaglegging van de Wijkvereniging Berkum blijkt dat zij, ondanks deelname aan alle vijf de werkateliers, aangeeft dat de eerdere participatie vooral betrekking had op scenario’s en woonwensen en dat pas tijdens werkatelier 5 van 29 januari 2025 de mogelijke ontwikkeling van circa 3.000 woningen op deze locatie concreet in beeld kwam.

Ook vanuit Kuyerhuislaan-West herkennen wij niet dat bewoners die mogelijk rechtstreeks door een dergelijke ontwikkeling zouden worden geraakt, voorafgaand aan dit moment als zodanig actief door de gemeente zijn benaderd. Tegelijkertijd kunnen wij uit het gemeentelijke participatiejournaal niet opmaken dat daartoe aantoonbaar een gerichte benadering heeft plaatsgevonden.

Daar komt bij dat voor ons ook de inhoudelijke totstandkoming van de locatiekeuze onvoldoende navolgbaar is. Uit het RTP en de daaropvolgende ontwerp-Omgevingsvisie kunnen wij als bewoners niet eenduidig opmaken op basis van welke criteria, onderzoeken en afwegingen juist dit gebied als grootschalige woningbouwlocatie in beeld is gekomen. Daarbij is voor ons evenmin duidelijk hoe deze keuze zich verhoudt tot de bestaande ruimtelijke beleidsuitgangspunten en gebiedskwaliteiten zoals vastgelegd in de Omgevingsvisie 2021, hoe deze in de locatieafweging zijn gewogen en hoe de keuze voor dit gebied zich verhoudt tot mogelijke alternatieven elders binnen Zwolle.

Bewustwording bij direct betrokken bewoners
Een belangrijk moment in de bewustwording bij direct betrokken bewoners lijkt vervolgens de vestiging van het gemeentelijk voorkeursrecht te zijn geweest. Voor verschillende bewoners werd toen pas concreet dat hun eigen gronden of hun directe woon- en leefomgeving onderdeel waren geworden van een mogelijke grootschalige gebiedsontwikkeling.

Zo ontving een grondeigenaar binnen het gebied een brief van de gemeente waarin hij werd geïnformeerd dat op zijn gronden een gemeentelijk voorkeursrecht was gevestigd. Een andere bewoner van Kuyerhuislaan-West werd geattendeerd door een bericht via Overheid.nl over het gevestigde voorkeursrecht. Dit leidde tot nadere bestudering van het Ruimtelijk Toekomstperspectief en daarmee tot de bewustwording dat het gebied inmiddels in beeld was als mogelijke woningbouwlocatie met een bandbreedte van 1.500–3.000 woningen.

Deze voorbeelden illustreren naar onze mening een ervaring die ook bij andere direct omwonenden kan hebben gespeeld: dat de concrete betekenis van de beleidsontwikkeling voor de eigen woon- en leefomgeving pas in een relatief laat stadium duidelijk werd.

Daarmee wordt voor ons een belangrijk onderscheid zichtbaar tussen formeel de mogelijkheid hebben gehad om deel te nemen aan een breed stadsbreed participatieproces en als rechtstreeks belanghebbende tijdig weten dat een concrete ontwikkeling mogelijk grote gevolgen heeft voor de eigen woon- en leefomgeving en vanuit die wetenschap daadwerkelijk kunnen participeren.

Daar komt bij dat voor ons ook de inhoudelijke totstandkoming van de locatiekeuze onvoldoende navolgbaar is. Uit het RTP en de daaropvolgende ontwerp-Omgevingsvisie kunnen wij als bewoners niet eenduidig opmaken op basis van welke criteria, onderzoeken en afwegingen juist dit gebied als grootschalige woningbouwlocatie in beeld is gekomen. Daarbij is voor ons evenmin duidelijk hoe deze keuze zich verhoudt tot de bestaande ruimtelijke beleidsuitgangspunten en gebiedskwaliteiten zoals vastgelegd in de Omgevingsvisie 2021, hoe deze in de locatieafweging zijn gewogen en hoe de keuze voor dit gebied zich verhoudt tot mogelijke alternatieven elders binnen Zwolle.

Voor het vertrouwen in het huidige gebiedsproces vinden wij die transparantie belangrijk. Ook wanneer wij het uiteindelijk niet eens zijn met een gemaakte beleidskeuze, zouden wij op basis van de beschikbare informatie wel moeten kunnen begrijpen en reconstrueren waarom de gemeente na een transparante afweging tot juist dit gebied is gekomen. Die navolgbaarheid ervaren wij op dit moment onvoldoende.

Dit is voor ons niet alleen van historische betekenis. In het huidige gebiedsproces worden de keuze voor woningbouw binnen Vechtpoort 1 en de daarbij gehanteerde bandbreedte van 1.500–3.000 woningen door de gemeente als beleidsmatig vertrekpunt gepresenteerd en daarmee in belangrijke mate buiten de beïnvloedingsruimte van het huidige participatieproces geplaatst. Daarmee werken beleidskeuzes, waarbij direct belanghebbende bewoners naar onze ervaring niet vroegtijdig en herkenbaar zijn betrokken en waarvan de onderliggende locatieafweging voor ons onvoldoende navolgbaar is, rechtstreeks door in de kaders waarbinnen wij nu worden gevraagd te participeren.

Dat blijft vanuit onze uitgangspositie een relevant punt. Het betekent niet dat wij ons aan het huidige gebiedsproces onttrekken; integendeel, wij proberen daar constructief aan bij te dragen. Wel vinden wij het belangrijk dat deze voorgeschiedenis wordt erkend, omdat zij mede verklaart waarom vanuit direct betrokken bewoners veel waarde wordt gehecht aan daadwerkelijke beïnvloedingsruimte, transparantie over wat wel en niet vaststaat en een zorgvuldige en navolgbare afweging van bestaande gebiedswaarden en ontwikkelopgaven in het verdere proces.

Daarmee stellen wij nadrukkelijk niet dat in 2024–2025 geen participatie heeft plaatsgevonden. Onze constatering is specifieker: de brede stadsbrede participatie en de betrokkenheid van georganiseerde stakeholders zijn voor ons niet zonder meer gelijk te stellen aan de vroegtijdige betrokkenheid van de daadwerkelijk belanghebbenden, aan wie binnen Hanza! bij mogelijke negatieve impact een bijzondere betekenis wordt toegekend.

Ook in het huidige proces achten wij het daarom van belang onderscheid te blijven maken tussen de verschillende posities van deelnemers en in het bijzonder herkenbaar invulling te geven aan het Hanza!-uitgangspunt dat bij mogelijke negatieve impact extra waarde wordt gehecht aan de inbreng van daadwerkelijk belanghebbenden.

Dit verschil is relevant voor het begrijpen van de vertrouwensbasis en uitgangspositie waarmee een deel van de direct betrokken bewoners aan het huidige gebiedsproces is begonnen en verklaart mede waarom vanuit Kuyerhuislaan-West veel waarde wordt gehecht aan vroegtijdige betrokkenheid, daadwerkelijke beïnvloedingsruimte, een deelgebiedgerichte aanpak en een navolgbare verwerking en weging van inbreng.

2. Ervaring met fase 1

Vanuit Kuyerhuislaan-West is gedurende fase 1 constructief aan het proces deelgenomen. De verstandhouding met de betrokken medewerkers van de gemeente is over het algemeen goed tot zeer goed geweest en wij herkennen dat onze inbreng op verschillende punten serieus is genomen en tot aanpassingen heeft geleid.

Een voor ons belangrijk participatiemoment was het keukentafelgesprek, dat op initiatief vanuit Kuyerhuislaan-West bij een bewoner thuis heeft plaatsgevonden. Wij hebben dit ervaren als een prettig en open gesprek, waarin ruimte was om uitgebreider stil te staan bij onze beleving van het gebied, onze zorgen en onze verwachtingen van het participatieproces. In de voorliggende tussenrapportage herkennen wij dit gesprek en de inhoudelijke opbrengst daarvan echter niet afzonderlijk terug; er wordt slechts in algemene zin vermeld dat sinds september 2025 diverse keukentafelgesprekken zijn gevoerd.

Tijdens dit gesprek hebben wij onder meer onze beleving van de voorgeschiedenis toegelicht, zoals ook in hoofdstuk 1 van deze aanvulling beschreven. Daarnaast hebben wij besproken wat voor ons in dit deelgebied van wezenlijk belang is en wanneer participatie voor ons succesvol kan zijn. Centraal daarbij staat het zoveel mogelijk behouden en waar mogelijk versterken van de bestaande gebiedskwaliteiten, in het bijzonder de groenstructuur, natuur- en landschappelijke waarden en de daarmee samenhangende rust en kwaliteit van de leefomgeving.

Ook de ontsluiting is nadrukkelijk besproken. Vanuit de bestaande situatie hebben wij onze zorgen gedeeld over de beperkte geschiktheid van de bestaande wegen in en rond ons deelgebied voor een grootschalige ontwikkeling en de vraag hoe wordt geborgd dat deze wegen en de aangrenzende woonomgeving worden ontzien.

Tijdens het gesprek hebben wij tevens een door onszelf opgestelde eerste denkrichting voor het gebied laten zien. Vanuit de gedachte “als ontwikkeling dan toch aan de orde is, hoe zou dat dan met zoveel mogelijk respect voor de bestaande kwaliteiten kunnen?” hebben wij daarmee geprobeerd niet uitsluitend zorgen naar voren te brengen, maar ook constructief te laten zien welke waarden en uitgangspunten vanuit ons perspectief richtinggevend zouden moeten zijn bij de verdere planvorming. Voor zover voor ons zichtbaar is, is op deze denkrichting nadien niet inhoudelijk teruggekomen en herkennen wij deze inbreng ook niet als zodanig terug in de tussenrapportage.

Voor ons illustreert dit waarom niet alleen het ophalen van inbreng van belang is, maar ook het herkenbaar vastleggen, terugkoppelen en zichtbaar maken hoe deze inbreng in het vervolgproces wordt betrokken. Dat geldt niet alleen voor onze eigen denkrichting, maar breder voor de kennis, waarden, belangen en zorgen die tijdens dergelijke gesprekken worden ingebracht.

Tijdens het keukentafelgesprek hebben wij daarom ook geadviseerd om dergelijke gesprekken met de verschillende deelgebieden te voeren. Juist in een groot en divers plangebied kunnen deze gesprekken naar onze mening helpen om vroegtijdig en op een laagdrempelige manier inzichtelijk te maken welke gebiedswaarden, belangen, zorgen, wensen en verwachtingen per deelgebied leven, waar deze van elkaar verschillen en wat voor direct betrokken bewoners essentieel is voor het vervolgproces.

Voor ons ligt daarin een belangrijke meerwaarde van deelgebiedgerichte participatie. Het gaat daarbij niet alleen om het voeren van gesprekken, maar om een herkenbare werkwijze waarbij de opbrengsten

per deelgebied worden vastgelegd en vervolgens zichtbaar worden betrokken bij de analyse, afweging en verdere planvorming. Deze gedachte sluit ook aan bij het belang dat wij later hebben gehecht aan de door Flux voorgestelde deelgebiedsessies.

Tegelijkertijd zijn gedurende fase 1 verschillende onderwerpen steeds teruggekeerd. Het gaat daarbij onder meer om duidelijkheid over wat vaststaat en wat nog beïnvloedbaar is, voldoende tijd voor voorbereiding en achterbanraadpleging, een integrale planning, de wijze waarop inbreng wordt verwerkt en teruggekoppeld en herkenbare momenten waarop wordt beoordeeld of voldoende basis aanwezig is om een volgende processtap te zetten.

Vanuit Kuyerhuislaan-West is daarbij steeds benadrukt dat zorgvuldige participatie niet alleen wordt bepaald door het aantal bijeenkomsten of participatiemomenten, maar vooral door de wijze waarop kennis, gebiedswaarden, belangen en participatieopbrengsten gedurende het gehele proces zichtbaar worden opgehaald, vastgelegd, gewaardeerd en afgewogen en herkenbaar doorwerken in vervolgstappen en keuzes.

3. Het gebied zelf als vertrekpunt

Een belangrijk inhoudelijk perspectief vanuit Kuyerhuislaan-West is vanaf het begin geweest dat bij de ontwikkeling van een gebiedsvisie niet als eerste moet worden gekeken naar wat aan het gebied kan worden toegevoegd, maar naar wat het gebied al is.

Voor ons deelgebied gaat het daarbij in het bijzonder om natuur en ecologie, water en groen-blauwe structuren, landschap, cultuurhistorie, recreatieve waarden en de bestaande woon- en leefomgeving. Deze waarden bestaan niet los van elkaar, maar vormen gezamenlijk de identiteit en kwaliteit van het gebied.

Dit perspectief is op verschillende momenten in fase 1 ingebracht, zo ook tijdens de op verzoek van de gemeente gegeven pitch tijdens de werkgroepbijeenkomst van 6 juli. Daarin hebben wij ons perspectief expliciet samengevat met de boodschap:

“Wij kijken niet als eerste naar wat er aan dit gebied kan worden toegevoegd, maar naar wat dit gebied al is.”

In die pitch hebben wij het gebied beschreven als een belangrijke schakel binnen de hoofdgroenstructuur van Zwolle en in de overgang tussen stad en landschap, waarbij juist de samenhang tussen natuur, water, ecologie, landschap, cultuurhistorie, recreatie en leefomgeving de kracht van het gebied vormt. Als prioriteit hebben wij meegegeven dat deze gebiedswaarden en de lokale kennis van bewoners vanaf de analysefase zichtbaar en herkenbaar moeten doorwerken in de varianten en uiteindelijk in de keuzes.

In het besprekingsverslag van 6 juli wordt vermeld dat de presentaties van de pitches met het ontwerpbureau worden gedeeld. Wij gaan ervan uit dat dit ook is gebeurd. Voor zover voor ons zichtbaar is, zijn de afzonderlijke pitches en hun inhoudelijke opbrengsten echter niet herkenbaar opgenomen in het participatiejournaal en heeft hierover geen terugkoppeling plaatsgevonden.

Dat vinden wij relevant, omdat juist deze pitches op verzoek van de gemeente zijn gegeven om de verschillende perspectieven binnen de werkgroep zichtbaar te maken. Wanneer alleen wordt geregistreerd dát pitches hebben plaatsgevonden, maar de verschillende daarin ingebrachte perspectieven, waarden en prioriteiten niet herkenbaar onderdeel worden van het participatiejournaal, wordt een belangrijk deel van de inhoudelijke participatieopbrengst in het participatiejournaal niet herkenbaar en navolgbaar vastgelegd.

Voor Kuyerhuislaan-West vormen deze gebiedswaarden het vertrekpunt voor een toekomstbestendige gebiedsvisie. Daarbij nemen de bestaande hoofdgroenstructuur, de Groene Vinger en het Parklandschap Herfte-Wijthmen een bijzondere positie in.

Vanuit dit perspectief is gedurende fase 1 gevraagd om bestaande gebiedswaarden niet uitsluitend als afzonderlijke onderzoeksaspecten te inventariseren, maar in de analyse te bepalen welke waarden en structuren zodanig bepalend zijn dat zij structurerend en richtinggevend behoren te zijn voor de verdere planvorming.

Daarmee hangt ook onze terugkerende vraag samen om het omvangrijke plangebied niet als één homogeen gebied te behandelen. De verschillende deelgebieden kennen ieder een eigen ontstaansgeschiedenis, landschappelijke structuur, natuurwaarden, functies, bewoners en belangen.

4. Deelgebiedbenadering en analysefase

Het hiervoor beschreven belang van een deelgebiedgerichte benadering is vanuit onze vertegenwoordiging later ook expliciet ingebracht bij de selectie van het ontwerpbureau.

In het opgestelde advies; **Advies werkgroep omgeving Vechtrand – selectie landschapsarchitectenbureau**, van 21 juni is de voorkeur voor Flux nadrukkelijk gekoppeld aan de door Flux voorgestelde deelgebiedsessies. Daarbij is geadviseerd deze sessies expliciet onderdeel te maken van de opdracht en reeds in de analysefase uit te voeren.

De reden daarvoor was dat dergelijke sessies naar onze mening een belangrijke functie kunnen vervullen bij het vroegtijdig ophalen van gebiedswaarden en lokale kennis, het identificeren van belangen, het inzichtelijk maken van verschillen tussen deelgebieden en het zichtbaar houden van de wijze waarop deze waarden later terugkomen in varianten en keuzes.

Flux is inmiddels geselecteerd en de analysefase is gestart. Op dit moment is voor ons echter nog niet duidelijk of en op welke wijze deze deelgebiedsessies daadwerkelijk onderdeel zijn geworden van de opdracht aan Flux, hoe zij worden ingericht en wanneer zij plaatsvinden.

Dit beschouwen wij bij de overgang naar de analysefase als een nog openstaand punt.

5. Openstaande punten bij afronding fase 1

Vanuit ons perspectief zijn bij de overgang naar de volgende fase verschillende inhoudelijke en procesmatige punten nog niet volledig afgerond of uitgewerkt.

Een belangrijk voorbeeld is de integrale planning. Vanuit de werkgroep is hier gedurende fase 1 meerdere malen om gevraagd. Voor een zorgvuldig en navolgbaar proces achten wij het belangrijk dat de samenhang zichtbaar is tussen onderzoeken, analyse, participatiemomenten, achterbanraadpleging, faseovergangen, bestuurlijke besluitvorming en bepalende ijk-/herijkingsmomenten.

Ook is voor ons nog onvoldoende concreet hoe wordt vastgesteld dat de kennisbasis voldoende compleet is, gebiedswaarden en participatieopbrengsten voldoende zijn onderzocht en gewaardeerd en daarmee voldoende basis aanwezig is om naar een volgende processtap over te gaan.

Daarnaast lopen, zoals hiervoor aangegeven, nog gesprekken over de verdere inrichting van het participatieproces en onafhankelijke procesbegeleiding.

Ook de status van het participatieplan zelf is voor ons bij deze faseovergang nog niet volledig helder. Op verschillende onderdelen zijn gedurende fase 1 reacties en voorstellen ingebracht, terwijl tegelijkertijd nog procesvragen openstaan en onderdelen van de verdere procesinrichting in ontwikkeling zijn. Tegen die achtergrond is voor ons onvoldoende navolgbaar op welk moment en op basis waarvan het participatieplan als definitief kan worden beschouwd.

Deze onderwerpen zijn gedurende fase 1 ingebracht en deels ook als actie- of aandachtspunt vastgelegd. Vanuit Kuyerhuislaan-West beschouwen wij deze bij de afronding van fase 1 daarom nadrukkelijk als nog openstaande punten.

Het zichtbaar houden daarvan in het participatiejournaal achten wij belangrijk. Het formeel afronden van een fase mag niet onbedoeld de indruk wekken dat daarmee ook alle in die fase besproken onderwerpen en procesvragen zijn afgerond. Dit geldt temeer omdat in de inleiding van de tussenrapportage expliciet wordt gesteld: *“Dit is de eerste tussenrapportage die we opleveren bij de startnotitie en het participatieplan, de afronding van Hanza! fase 1.”*

6. Reflectie op fase 1

Vanuit Kuyerhuislaan-West kijken wij met een gemengd beeld terug op fase 1. Er is sprake geweest van constructief overleg, er is ruimte geweest om onderwerpen in te brengen en verschillende onderdelen van onze inbreng zijn door de gemeente serieus opgepakt en verwerkt.

Tegelijkertijd is gedurende deze fase een terugkerende spanning ervaren tussen enerzijds de uitgesproken ambitie van zorgvuldige participatie en anderzijds de voortgang van het gemeentelijke project- en besluitvormingsproces.

Deze spanning werd onder meer zichtbaar bij de beschikbare tijd voor voorbereiding, reactie en achterbanraadpleging, het nog ontbreken van een integrale planning en de omstandigheid dat verschillende documenten en processtappen nog onderwerp van gesprek of uitwerking waren terwijl inhoudelijke vervolgstappen inmiddels werden gezet.

Daarmee is het vertrouwen in het proces vanuit ons perspectief niet afwezig, maar wel kwetsbaar en mede afhankelijk van transparantie, voldoende tijd, navolgbare verwerking van inbreng en herkenbare proces- en beslismomenten.

Juist omdat wij constructief aan het vervolg willen blijven deelnemen, vinden wij het belangrijk dat ook deze ervaring herkenbaar onderdeel vormt van de verslaglegging over fase 1.

7. Betekenis van deze aanvulling

Deze aanvulling is niet bedoeld als vervanging van de gemeentelijke tussenrapportage en evenmin als een algemeen oordeel namens de gehele werkgroep.

Zij legt het perspectief vast dat vanuit Kuyerhuislaan-West gedurende fase 1 is ingebracht en ervaren. Daarmee vormt zij naar onze mening een aanvulling op de gemeentelijke rapportage en een praktische invulling van het uitgangspunt dat een participatiejournaal ruimte moet bieden aan verschillende ervaringen en perspectieven.

Bij het opstellen van deze aanvulling is ons bovendien opgevallen dat de in het participatiejournaal opgenomen weergaven van de werkgroepbijeenkomsten niet zonder meer gelijk zijn aan de oorspronkelijke verslagen.
Dit bevestigt voor ons het belang om ons eigen perspectief in deze aanvulling integraal en ongewijzigd vast te leggen, zodat onze inbreng, ervaringen en reflecties ook in hun onderlinge samenhang herkenbaar en herleidbaar blijven. De bredere reflectie op de wijze waarop het participatiejournaal is samengesteld en status en herleidbaarheid van de daarin opgenomen verslaglegging nemen wij mee in onze separate reflectie op proces en borging.

Wij verzoeken de gemeente daarom deze bijdrage integraal en ongewijzigd als perspectief vanuit Kuyerhuislaan-West aan de tussenrapportage van het participatiejournaal toe te voegen.